

Vereniging Mooi Binnenveld

Jaarverslag 2023

Foto 1 Opnames film Hooiland met Gijs van Essen

Wageningen, mei 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	i
1 Inleiding	1
1.1 Doelstellingen.....	1
1.2 Bestuur	1
1.3 Werkgroepen.....	2
2 Voorlichting en educatie	3
2.1 Natuureducatie.....	3
2.2 Excursies	3
2.3 Presentaties.....	4
3 Onderzoek en het verzamelen van gegevens	4
3.1 Onderzoek en onderwijs	4
4 Public relations	5
4.1 Website en nieuwsberichten.....	5
4.2 Mooi Binnenveld in de media	5
4.3 Film Hooiland.....	6
4.4 Publicaties	7
5 Samenwerking.....	7
5.1 Coöperatie Binnenveldse Hooilanden (CBH) en Staatsbosbeheer (SBB)	7
5.2 Utrechtse Hooilanden en Staatsbosbeheer Utrecht	7
5.3 Fotografen	7
5.4 Weidevogelvereniging.....	8
5.5 Agrarische Natuur Vereniging (ANV).....	8
5.6 Stichting Land van Peelen.....	8
5.7 Landgoed De Lieskampen.....	8
6 Interactie met de overheid.....	8
6.1 Gemeentes en Provincie	8
6.2 Waterschap Vallei en Veluwe.....	9
7 Organisatie	9
7.1 Bijeenkomsten.....	9
7.2 Statuten	9
7.3 Bestuurssamenstelling	9
7.4 Ledenadministratie.....	10
7.5 Vrijwilligersactiviteiten.....	10
7.6 Financieel jaarverslag 2023	11
Bijlage 1 Excursies Mooi Binnenveld in 2023	12
Bijlage 2 Presentaties Mooi Binnenveld in 2023	13

Bijlage 3 Stichting Mooi Binnenveld.....	14
1. Algemeen.....	14
2. Gebiedsproces.....	15
3. Wetenschappelijke Advies Commissie.....	16
4. Beheer Binnenveldse Hooilanden	16
5. Beheer Groene Grens	19
6. Monitoring Binnenveldse Hooilanden	21

Foto's in het verslag

Foto 1 Opnames film Hooiland met Gijs van Essen.....	0
Foto 2 Leerling gids interactie (Gert van der Meer).....	3
Foto 3 Kaartje uit Food Valley https://regiofoodvalley.notubiz.nl/document/13245619/1	16
Foto 4 Inventarisatie flora Mooi Binnenveld.....	17
Foto 5 Faunastrook (niet gemaaid vegetatie) in de Binnenveldse Hooilanden (Thomas Kroon).	19
Foto 6 Informatiemarkt Groene Grens bij oplevering fases 3 op 23 september 2023 (Foto Willem Heemskerk)	20

1 Inleiding

Stichting Mooi Binnenveld (“De Stichting”) en de Vereniging Mooi Binnenveld (“de Vereniging”) zijn gescheiden entiteiten, met afzonderlijke statuten en jaarrekeningen. Echter, er is sprake van de nodige synergie. Dit jaarverslag betreft het jaarverslag van de Vereniging, waarin het jaarverslag van de Stichting als bijlage is opgenomen.

Statutaire naam Stichting:	Stichting Mooi Binnenveld
Statutaire naam Vereniging:	Vereniging Mooi Binnenveld
Vestigingsplaats Stichting en Vereniging:	Gerrit Zegelaarstraat 1, 6709 TA Wageningen
Kamer van Koophandel-nummer Stichting:	67234984
Kamer van Koophandel Vereniging:	74267752
Website:	www.mooibinnenveld.nl
ANBI Stichting:	RSIN 856888941 (sinds 25 okt 2016)
ANBI Vereniging:	RSIN 8598 31 395 (sinds 1 jan 2023)
Bankrekening Stichting:	NL61 TRIO 0338 4134 13
Bankrekening Vereniging:	NL46 TRIO 0320 3385 09

1.1 Doelstellingen

De vereniging heeft ten doel het bijdragen aan het behoud en het beheer van de in natuurwetenschappelijke en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Het Binnenveld tussen Veenendaal, Ede, Wageningen en Rhenen en de directe omgeving daarvan. De vereniging ondersteunt hierbij specifiek maar niet uitsluitend de Stichting Mooi Binnenveld (zie bijlage 1 voor het jaarverslag) bij haar algemene streven en haar specifieke doelstellingen.

De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- het geven van voorlichting en educatie;
- het verrichten of het bieden van ondersteuning bij het verrichten van onderzoek en het verzamelen van gegevens;
- het uitgeven van publicaties;
- samenwerking en contacten met gelijkgerichte organisaties;
- bemoeiingen met de overheid, rechts- en natuurlijke personen, ter bevordering van het doel;
- het bijeenbrengen van gelden en middelen ter bevordering van het doel;
- al hetgeen te doen dat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, een en ander in de ruimste zin van het woord.

1.2 Bestuur

Willem Hendriks	Voorzitter en coördinator beheer
Anita de Moed	Secretaris per 18 mei 2022
Driek Enserink	Penningmeester en ledenadministrateur (afgetreden per 29/11/23)
Wim van Driel	Penningmeester (aangetreden per 29/11/23)
Gert van der Meer	Bestuurslid (natuureducatie)
Femke Jochems	Bestuurslid (gebiedsaanpak)
Patrick Jansen	Bestuurslid (afgetreden per 29/11/23)
Fons Koomen	Bestuurslid (monitoring)
Emmy de Lange	Bestuurslid (aangetreden per 29/11/23)
Dick van der Hoek	Bestuurslid (wetenschappelijk advies)

1.3 Werkgroepen

Natuureducatie	Gert van der Meer
Communicatie en website Beheer	Willem Heemskerk, Anita de Moed Willem Hendriks, Fons Koomen, Thomas Kroon, Anneke Meijer (per 1 februari 2023)
Financiën, leden administratie, etc.	Driek Enserink en kascontrole cie (Linda Puister en Gert Doekes Wim van Driel (Financiën) en Willem Heemskerk (Ledenadministratie) per 29/11/23.
Wetenschappelijke Adviescommissie	Dick van der Hoek, Michiel Wallis de Vries, Flip Witte, Han Runhaar
Excursie coördinatie	Klaas Swart (afgetreden per 29/11/23) en Hans Vellema (aangetreden per 29/11/23)
Gebiedsproces	Rob Janmaat, Willem Hendriks, Femke Jochems, Elizabeth Hartgers (slapend lid per 1-1-2024)

Nb. de Wetenschappelijke Adviescommissie en werkgroep Gebiedsproces zijn primair gekoppeld aan de Stichting.

2 Voorlichting en educatie

2.1 Natuureducatie

Mooi Binnenveld (Gert van der Meer) en IVN Regio Oost en IVN Het Groene Wiel (Natuur- en Milieu Educatie, NME) coördineerden in 2023 de educatie voor lagere scholen in 't Binnenveld.

IVN Het Groene Wiel verzorgt educatie over natuur, duurzaamheid en gezondheid. In Ede en Wageningen krijgen jaarlijks 24.000 kinderen en jongeren op school natuur- en milieueducatie van Het Groene Wiel, waaronder dus ook activiteiten in 't Binnenveld (<https://www.ivn.nl/het-groene-wiel>).

Foto 2 Leerling gids interactie (Gert van der Meer).

In 2024 deden 5 groepen scholieren van groep 7 (en soms groep 8), alsmede de docenten mee aan het natuureducatieprogramma in het Binnenveld. Het totaal van 132 leerlingen kwam van 4 verschillende scholen in Bennekom en Ede. Het geheel werd begeleid door 13 begeleiders van Mooi Binnenveld en IVN.

Uitdagingen zijn er wel. De beschikbaarheid van begeleiders blijft een lastig punt. Wellicht moet er eerder in het jaar worden geworven. Ook het aantal geïnteresseerde scholen zou kunnen worden uitgebreid. Mogelijk zal – naast de standaard mailing van het IVN – het een optie zijn sommige scholen ook vanuit MB te benaderen.

2.2 Excursies

Het excursiejaar 2023 was weer normaal na de pandemiejaren. Naast de reguliere excursies voor leden en het brede publiek, waren ook veel excursies op verzoek. In totaal werd daar een totaal van ca Euro 2800 voor ontvangen in 2023.

Een totaal van 553 deelnemers bezocht de diverse excursies. Belangrijkste groepen waren leden, algemeen publiek, studenten (AERES, WUR, VHL en ICRA). Sommige excursies werden gecombineerd met de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en met boerderij de Hooilanden (workshops).

Mooi Binnenveld, met Klaas Swart als coördinator, heeft een lijst met 23 excursieleiders samengesteld (sommigen zijn aspirant gidsen). Deze begeleiden op aanvraag excursies, alsmede excursies voor de leden, certificaathouders en het brede publiek. Het excursieseizoen loopt ruwweg van 1 maart tot en met 15 oktober. Een beperkt aantal geplande excursies zijn afgelast in 2023, waaronder de seizoen afsluiting wegens slecht weer.

Tijdens de oplevering van Fase 3 van **De Groene Grens** werden verschillende excursies in Groene Grens Noord en Zuid georganiseerd. Aandacht kreeg dit in de pers: https://youtu.be/oNigl_oBtzQ en <https://www.groengroeieme.nl/nieuw-natuurgebied-de-groene-grens-vormt-ecologische-buffer-tussen-veenendaal-en-edde>. Anderen, zoals IVN-Veenendaal en KNNV organiseren ook excursies in De Groene Grens.

Een volledige lijst van excursies is te vinden in Bijlage 1.

Recent werd een overeenkomst getekend met de Gemeente Ede, gefaciliteerd door Stichting Landschapsbeheer Gelderland, over het Harsloër klompenpad. Dit en ook het Nude klompenpad gaan ook officieel over het terrein van Mooi Binnenveld lopen. Dit was al het geval voor het trekvogel wandelpad.

2.3 Presentaties

Vele presentaties over de natuurontwikkeling in de Binnenveldse Hooilanden zijn door (bestuurs-) leden op verzoek verzorgd in zowel de Engelse als Nederlandse taal. In totaal hebben meer dan 329 mensen daaraan deelgenomen.

Zie lijst presentaties in Bijlage 2.

3 Onderzoek en het verzamelen van gegevens

3.1 Onderzoek en onderwijs

Een groep aankomende IVN gidsen heeft het project de Veenkampenroute uitgevoerd als eindexamenopdracht voor de IVN-cursus. Dit resulteerde in een beschrijving van alle planten, vogels, en andere dieren die te zien zijn langs het Veenkampen wandelpad. De informatie is intussen via te scannen QR-codes langs de route terug te vinden.

Mooi Binnenveld begeleidt op verzoek studenten activiteiten van AERES-MBO Ede, VanHallLarenstein (VHL) en Wageningen University en Research (WUR).

Een ICRA-team met 20 post-graduate (cursus "Making Research Work") studenten uit Afrika en het Midden-Oosten onderzochten de relatie natuurbeheer, landbouw en onderzoek. Deze activiteit is een samenwerking tussen Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en Mooi Binnenveld in opdracht van ICRA. Ook werd in dit kader de tuinderij Lichtveen nabij boerderij de Hooilanden bezocht.

Een MSc student van Utrecht University werd begeleid bij een studie over de relatie tussen bestuurlijke autoriteiten en burgerinitiatieven. Zie MSc scriptie bij publicaties.

Ook bij de Wageningen Universiteit en Research trekt de relatie landbouw en natuur in het Binnenveld de aandacht: <https://www.wur.nl/en/news-wur/show/we-need-different-types-of-agriculture-and-nature.htm>.

De Binnenveldse Hooilanden is een case studie in het kader van het eerstejaarsvak Bos- en natuurbeheer van de WUR. Studenten gaan hierbij aan de slag met het thema 'ecoysteemdiensten'. Mooi Binnenveld levert hierbij input.

Veel inventarisaties op het gebied van planten, vogels, vlinders, libellen, amfibieën vinden plaats onder verantwoordelijkheid van de Stichting Mooi Binnenveld (zie bijlage 3). Voor gedetailleerde monitoring verslagen zie <https://mooibinnenveld.nl/publicaties>

4 Public relations

4.1 Website en nieuwsberichten

Mooi Binnenveld heeft ook een eigen website (www.mooibinnenveld.nl), waar regelmatig (minimaal tweewekelijks) door de redacteuren nieuwsberichten werden geplaatst over de voortgang en de verschillende activiteiten. Per kwartaal werden uit deze nieuwsberichten een aantal berichten geselecteerd en vervolgens als nieuwsbrief per kwartaal naar alle leden en belangstellenden toegestuurd. Zo bleven de leden op de hoogte van het wel en wee van Mooi Binnenveld.

Het aantal abonneementen is in 2023 gestegen naar 828. Na 1 januari is dat verder toegenomen met name mede dankzij uitzending van de film Hooiland op 9 januari.

In 2023 plaatste MB 29 nieuwsberichten op de website in de volgende categorieën: Monitoring (7), Activiteiten (13), Mensen (2) en Publiciteit (3) en Natuurbeheer (3, Groene Grens (2).

In 2023 kwam mooibinnenveld.nl 143000 keer naar voren in zoekopdrachten. Vervolgens werd er 7200 doorgeklikt. Dit is een stijging van 20% ten opzichte van 2022.

De top vijf van meest aangeklikte pagina's zijn: Binnenveldse Hooilanden, Mooi Binnenveld, Groene Grens, Wandelen. Daarnaast worden de volgende woorden gevonden (Impressions): Binnenveldse Hooilanden, Binnenveld, Groene grens Veenendaal, Binnenveld Wageningen.

Ook is Mooi Binnenveld actief op twitter (@MooiBinnenveld) met 624 volgers. Andere sociale media (LinkedIn, Instagram) worden sporadisch door bestuursleden gebruikt.

4.2 Mooi Binnenveld in de media

In vele kranten en andere media wordt regelmatig bericht over de Binnenveldse Hooilanden. Regelmatig brengt bijvoorbeeld **de Gelderlander** nieuws over het Binnenveld. Zie een aantal voorbeelden in de navolgende tabel.

Datum	Onderwerp en link	Medium en auteur
11-1-23	Achterbergsche Hooilanden	Arnold Winkel, De Gelderlander
15-3-23	Land van Peelen	Arnold Winkel, De Gelderlander
29-3-23	Bever in de Grift	Erick Wijnacker, De Gelderlander
7-5-23	Kieviten duiken op fazant	Henk Kloen, De Gelderlander
3-9-23	Vlinders in de Bennekoms Meent	Henk Kloen, De Gelderlander
11-9-23	Sluipverkeer in het Binnenveld	Arnold Winkel, De Gelderlander
2-11-23	Film Hooiland	Manon Bastidas, De Gelderlander
14-12-23	Drones in het Binnenveld	Elly Molenaar, De Gelderlander

Daarnaast worden excursies regelmatig aangekondigd in de evenementen agenda van de volgende bladen: Rijnpost, Stad Wageningen, Bennekoms Nieuwsblad en Ede Stad.

Nature Today bericht regelmatig over de Binnenlandse Hooilanden zoals bijvoorbeeld over de [klokjesgentiaan](#) en andere terugkerende [zeldzame planten soorten](#).

Daarnaast was er eerder al aandacht voor de Binnenveldse Hooilanden op **Radio Gelderland**. [Binnenveldse Hooilanden verslag](#) op Radio Gelderland van 23 april 2023.

Omroep Gelderland bericht regelmatig over de Binnenlandse Hooilanden zoals over het aanbrengen van [waarschuwingsbordjes](#) op de hoogspanningsdraden met drones. Ook de [film Hooiland](#) kreeg ruime aandacht.

4.3 Film Hooiland

In 2023 is er veel aandacht geweest op radio en tv, zowel nationaal als regionaal. Hoogtepunt was natuurlijk wel de publiciteitsgolf rondom het uitbrengen van de film Hooiland. Luc Enting Films en zijn team (Melchert Meijer zu Schlochtern, Harald van de Sanden) hebben sinds begin 2022 opnamen gemaakt voor deze over het Binnenveld: www.hooilanddefilm.nl. Dit is mogelijk gemaakt door bijdragen van de Gemeentes Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal, Provincies Gelderland en Utrecht, alsmede van BNNVARA en Prins Bernhard Cultuurfonds en Omroep Gelderland.

De film op 19 november in première gegaan in het Heerenstraattheater. Uiteindelijk hebben hier 2500 mensen de film gezien. De film was op 9 januari te zien op NPO2 bij BNN/VARA. De kijkcijfers geven aan dat 737000 mensen hebben gekeken. Dan zijn de mensen die teruggekeken hebben of via de 30 dagen geldende link niet meegerekend. De film Hooiland is nog te zien op NPO plus. Voor details, zie [Hooiland - waar is de film te zien?](#)

De film werd besproken in vrijwel alle landelijke en regionale bladen, alsmede op natuurblogs, zoals Nature Today en Bionieuws en op een [politieke bijeenkomst in Rhenen](#)

Een mooi artikel stond er ook in De Correspondent (Thomas Oudman, 25 januari 2024).

4.4 Publicaties

Naast jaarverslagen en nieuwsbrieven publiceert Mooi Binnenveld ook rapporten van studies en met name monitoring rapporten. Een volledige lijst is te vinden op de website <https://mooibinnenveld.nl/publicaties/>

Andere rapporten van studies zijn (op verzoek beschikbaar):

Cathy de Jongh, 2023. *Groene Ruimte moet je maken: interactie tussen gemeenten en lokale groeninitiatieven*. MSc Sustainable Development, specialisatie Earth System Governance 27 January 2023

Cathy de Jongh, 2023. *Do-it-yourself greening. Interaction between municipal authorities and community-led initiatives for urban green spaces*. Master in Sustainable Development Master's Thesis GEO4-2321 and GEO4-2322

ICRA, 2023 Feedback Post-graduate course participants on interaction research, nature and farming. July 2023.

In 2023 heeft Mooi Binnenveld, vogel- en planten zoekkaarten, alsmede geplastificeerde kaarten van de Binnenveldse Hooilanden ontwikkeld voor excursies en informatiemarkten. Ook zijn er nieuwe flyers ontwikkeld en beschikbaar. Deze laatste zijn onder andere breed uitgedeeld op de informatiemarkt ter gelegenheid van de oplevering van fase 3 van de Groene Grens op 23 september 2023.

5 Samenwerking

5.1 Coöperatie Binnenveldse Hooilanden (CBH) en Staatsbosbeheer (SBB)

Met name met CBH en SBB is er veel contact over het beheer van de Binnenveldse Hooilanden op basis van het gezamenlijke beheerplan. Elke zes maanden is er een overleg, waarbij ook het Waterschap aanschuift. Op uitvoeringniveau werken de beheerders van deze organisaties frequent samen. De geplande gezamenlijke publieksdag voor september 2023 is een jaar uitgesteld naar 7 september 2024.

5.2 Utrechtse Hooilanden en Staatsbosbeheer Utrecht

Aan de Utrechtse kant van De Grift/Valleikanaal wordt ook gewerkt aan nieuwe natuur, hier komen de Achterbergsche Hooilanden. Mooi Binnenveld houdt hierover contact met de projectleiding en (toekomstige) beheerder van het gebied: Staatsbosbeheer, projectleider Utrechtse Binnenveld. Aannemer Wetering uit Heesch voert de werkzaamheden uit. Ook vanuit het gebiedsproces hebben we contact met Staatsbosbeheer.

5.3 Fotografen

Mooi Binnenveld heeft een nauw contact met een aantal natuurfotografen, die regelmatig onbezoldigd foto's beschikbaar stellen voor de website en presentaties. Foto's van de volgende fotografen zijn vrijblijvend, maar met bronvermelding gebruikt voor website, nieuwsbrieven,

presentaties en rapporten: Gert Kaasschieter, Paul Hulshof, Peter Pfeifer, Hans Geurtsen, en anderen.

5.4 Weidevogelvereniging

Met name in de broedperiode is intensieve personele en inhoudelijke samenwerking met de Weidevogelvereniging Binnenveld-Oost, afdeling Wageningen en Bennekom. Dit geldt ook voor de jaarlijkse broedparen inventarisatie in de Binnenveldse Hooilanden.

5.5 Agrarische Natuur Vereniging (ANV)

In het kader van het gebiedsproces is er regelmatig contact met de ANV.

5.6 Stichting Land van Peelen

In Bennekom is in 2021 een burgerinitiatief ontstaan rondom het zogenaamde Land van Peelen. Een zwaar bemeste akker te midden van een bosgebied, gelegen tussen Dikkenbergweg en de spoorlijn. Er zijn plannen ontwikkeld om dit gebied te transformeren tot natuurgebied (zie www.landvanpeelen.nl). Vertegenwoordigers van Mooi Binnenveld hebben op regelmatige basis contact met de initiatiefnemers hiervan voor het uitwisselen van informatie en het bespreken van geven van strategie en verder samenwerking bv ten aanzien van lobby. Belangrijk thema is hierbij de groenblauwe verbinding tussen de Moft (de Veluwe) en het Binnenveld. Dit initiatief krijgt ook aandacht in de media: <https://nos.nl/r/430023>

5.7 Landgoed De Lieskampen

Het eerdergenoemde Harsloër klompenpad loopt ook over Landgoed de Lieskampen. In 2023 heeft Mooi Binnenveld samen met de Lieskampen, het Binnenveld gepresenteerd in de bibliotheek van Wageningen (zie bijlage 2).

Elk jaar organiseert De Lieskampen de openlucht tentoonstelling: "Kunst aan het Klompenpad". Mooi Binnenveld besteed hier aandacht aan op de website. Zie ook: <https://thinkpink.studio/kunst-aan-het-klompenpad/kunst-aan-het-klompenpad/#main>

6 Interactie met de overheid

6.1 Gemeentes en Provincie

Vanuit het gebiedsproces (zie verder) hebben we contact met omliggende gemeenten en provincies. In het kader van het beheer van de Groene Grens is er regelmatig contact met de gemeente Veenendaal en Ede. Ook vanuit andere initiatieven (bv. scholierenproject) lopen er contacten met de regionale overheden, zoals de Gemeente Ede.

6.2 Waterschap Vallei en Veluwe

In 2023 is intensief overleg geweest met het waterschap en het kadaster over de formele registratie van de ruil met gesloten beurzen van sloten en drainagekanalen. Regelmatig contact is er ook in het beheerdersoverleg.

7 Organisatie

7.1 Bijeenkomsten

Het bestuur van Mooi Binnenveld (Vereniging en Stichting) vergadert ongeveer 9 maal per jaar (2de maandag van de maand en niet in de zomer).

In beginsel zijn er jaarlijks twee ALV's: een voorjaars-ALV in april-mei en een najaars-ALV aan het eind van het jaar. In 2023 waren dat er drie. In de eerste ALV van 24 mei (34 leden) werd het jaarplan 2023 en begroting besproken en goedgekeurd. Tevens was er een presentatie van Maarten van der Valk van Staatsbosbeheer over de aanleg en verbetering/uitbieding van respectievelijke de Achterbergsche Hooilanden en de Hellen.

Ten einde de statuten te kunnen veranderen werden er in november 2023 uiteindelijk twee ALV's georganiseerd op 15 november (digitaal) en op 29 November in de kantine van de Korfbalvereniging Wageningen. Deze ALV werd afgesloten met een presentatie van de Highlights van 2023.

Andere bijeenkomsten die plaatsvonden waren: regelmatig overleg over het beheer van de Binnenveldse Hooilanden met Coöperatie Binnenveldse Hooilanden, Staatsbosbeheer en Waterschap.

7.2 Statuten

De statuten van de Vereniging zijn in 2023 aangepast en volgens de geëigende procedure afgehandeld. In een speciaal voor dit doel bijeengeroepen digitale ALV van 15 November konden deze gewijzigde statuten nog niet aangenomen worden, omdat onvoldoende leden (20) ingelogd hadden. In de ALV van 29 november 2023 zijn deze alsnog goedgekeurd door 34 aanwezige leden en 12 volmachten. Inmiddels staan deze statuten ook op de website.

7.3 Bestuurssamenstelling

In 2023 zijn twee nieuwe bestuursleden aangetreden, Emmy de Lange, wonende vlakbij de Groene Grens, en Wim van Driel als penningmeester. Hans Vellema is in dezelfde ALV van 29 november 2023 aangesteld als coördinator excursies.

Aftredende bestuursleden waren Patrick Jansen en Driek Enserink. Ook namen we op 29 november afscheid van Klaas Swart als excursie coördinator

Driek Enserink combineerde de functies van financiën en ledenadministratie. Omdat leden ook worden bijgehouden in mailpoet, hetgeen gebruikt wordt voor de nieuwsbrief etc., is de ledenadministratie functie nu samengevoegd met die van website beheer. Er is echter nog steeds een vacature voor de communicatiewerkgroep. Met name de nieuwsbriefredactie die door steeds meer mensen gelezen wordt verdient versterking.

7.4 Ledenadministratie

De vereniging heeft thans alleen reguliere contributie betalende leden. Er zijn geen leden meer met vrijstellingen, aangezien alle certificaten zijn afbetaald. Het reguliere ledenbestand stond per 31/12/2022 op 210 leden en per 31/12/2023 op 405 leden. Er waren 5 opzeggingen per 1 januari 2023.

In totaal zijn er 313 deel- en volcertificaathouders. De 159 vol certificaathouders waren tot 2022 gevrijwaard van contributies in 2023 aangeschreven om betalend lid te worden. Velen zijn ook lid geworden. Van de 200 nieuwe leden die in 2023 toetraden, kwamen er 133 uit de SMB-groep van volledig-certificaat-houders waarvan het gratis lidmaatschap afliep per 1 jan 2023; de andere 67 waren fonkelnieuwe leden.

Van het totaal aantal leden op 31 december 2023 kwamen er 231 uit Wageningen, 65 uit Bennekom, 31 uit Veenendaal, 34 uit Ede en 13 uit Rhenen. De resterende 31 leden komen vanuit heel Nederland (29) en zelfs uit het buitenland (2). Het aantal leden is extra gegroeid na het uitkomen van de film Hooiland.

7.5 Vrijwilligersactiviteiten

De beheerders van Mooi Binnenveld (Thomas Kroon en Anneke Meijer, de laatste per 1 februari 2023) coördineren op basis van behoefte vrijwilligers veldwerkactiviteiten met vooral Verenigingsleden. Dit veldwerk ging met name over boompestrekken in de Binnenveldse Hooilanden. Een aantal vrijwilligers hebben dat ook gedaan bij de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden.

In 2023 zijn ook weer vrijwilligers actief geweest in de Groene Grens, waaronder leden van A Rocha Heuvelrug en anderen. Zij hebben diverse snoeiwerkzaamheden uitgevoerd in het gebied.

De meeste acties in de Binnenveldse Hooilanden (BH) en de Groene Grens (GG) betreffen knot en snoeiwerkzaamheden en boomopslag trekken. Zie de volgende tabel.

Veldwerk door vrijwilligers in 2023		# Mensdagen
13-15 feb	Elzen uitspitten	8
18-feb	Oeverwaluw nestwand schoonmaken	12
5-aug	Boompjestrekken	22
19-aug	Boompjestrekken	45
4-sep	Boompjestrekken	10
21-okt	Boompjes in niet gemaaide stroken trekken	10
Totaal		107

Uiteindelijk mobiliseert Mooi Binnenveld ook veel vrijwilligers voor talloze andere zaken die in het vervolg aan bod komen. Hierbij een overzicht: IVN Natureeducatie (13), Excursiegidsen (23), Monitoring (36), Gebiedsvisie (4), Bestuur (9), Wetenschappelijke cie (4). Daarnaast werkgroepen: Excursies, Communicatie (1), kascommissie (2). Hierbij bestaat overigens wel enige overlap.

7.6 Financieel jaarverslag 2023

Separaat is een financieel jaarverslag gepubliceerd voor 2023. Dit verslag zal op de website geplaatst worden bij goedkeuring door de ALV van 28 mei 2024.

Separaat is er een jaarplan en begroting gemaakt voor 2024. Dit laatste plan werd op 29 november 2023 goedgekeurd in de ALV van Mooi Binnenveld. Zie website.

Bijlage 1 Excursies Mooi Binnenveld in 2023

Datum	Doelgroep	# Aantal
9-mrt	WUR-Environmental Problems	35
18-mrt	leden MB - 1e groep	15
25-mrt	leden MB - 2e groep	5
28-mrt	Bosgroep	15
3-apr	bureau Wing	7
14-apr	A Rocha natuurbeweging	25
15-apr	Ecologengroep	5
15-apr	breed publiek - fietsen	2
15-apr	breed publiek - wandelen	13
19-apr	Aeres-Marlies Beukenkamp	40
19-apr	leden MB	20
22-apr	Rotary Bennekom, Fund raising happening	40
6-mei	breed publiek	3
11-mei	Aeres; oa. Ierse en Nederlandse studenten	30
12-mei	Cursus Volksuniversiteit	16
27-mei	Week van de biologie	12
6-jun	Personeelsvereniging WCDI	10
15-jun	Yuverta MBO Velp	11
17-jun	Vrienden van LW	6
21-jun	breed publiek	3
22-jun	ICRA How to make research work	20
24-jun	breed publiek	1
24-jun	Vrienden van AE	10
29-jun	Reunie cursus ecologie	12
29-aug	Ronde Tafel	29
29-aug	Ontwikkelingsmaatschappij Het Idee	8
30-aug	Breed publiek	
5-sep	Cultural & Artistic Responses to Environmental Change	20
8-sep	Gelderse GroenLinks wethouders etc	15
9-sep	Vrienden van PS	15
13-sep	Oud-deskundigen van de Centrale Grondkamer in Arnhem	8
20-sep	Pr Bernhard cultuurfonds	15
22-sep	Groene Grens	10
23-sep	IVN-afd. ZW-Veluwe Zoom -cursus, vogeltrek	8
23-sep	De Groene Grens oplevering fase 3	35
14-okt	Knooppunt 13 vertrek	4
15-nov	WUR studenten Env.Justice in practice, ter Horst	30
Totaal		553

Bijlage 2 Presentaties Mooi Binnenveld in 2023

Lezingen	Thema	# Aantal
28-mrt	Intermezzo in BBLTHK Wageningse landschappen; de Lieskamp	100
4-apr	ALV van IVN Barneveld	40
1-apr	Groep Casteelse Poort	10
24-mei	Natuurherstel Binnenveld Utrecht	34
22-jun	ICRA post-graduates presentation	
21-sep	Hervormde Gem. HVD Sionskerk Veenendaal	35
30-nov	Bewonersvereniging Rhenendael	70
19-dec	Personeelsvereniging Gem. Wageningen - seniorenavond	40
Totaal		329

Bijlage 3 Stichting Mooi Binnenveld

1. Algemeen

De Stichting Mooi Binnenveld beheert dat gedeelte van het natuurgebied De Binnenveldse Hooilanden dat eigendom is van Mooi Binnenveld. Zij werkt hierbij samen met de andere eigenaren van De Binnenveldse Hooilanden en het Waterschap.

De Stichting Mooi Binnenveld heeft ten doel de realisatie, het behoud en het beheer van in natuurwetenschappelijk en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Het Binnenveld tussen Veenendaal, Ede, Wageningen en Rhenen en de directe omgeving daarvan. Dit geschiedt primair ter wille van de natuur en daarnaast ten behoeve van het geestelijke en lichamelijke welzijn van de mens. Haar algemene streven is gericht op:

- a. het bevorderen van het behoud en het herstel van natuur en landschap;
- b. het bevorderen van de zuiverheid van water, bodem en lucht alsmede het beschermen van de stilte en duisternis;
- c. het bevorderen van het besef dat de mens hiervoor verantwoordelijkheid draagt.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- a. aankoop, behoud herstel en/of beheer van bedoelde terreinen in Het Binnenveld en directe omgeving;
- b. bemoeiingen bij de overheid, rechtspersonen en natuurlijke personen;
- c. het verrichten of doen verrichten van onderzoek en het verzamelen van gegevens;
- d. het bijeenbrengen van gelden en middelen, nodig om het doel van de stichting te bevorderen;
- e. al hetgeen te doen dat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, een en ander in de ruimste zin van het woord.

De Stichting heeft een ANBI status.

In de praktijk vertalen deze doelstellingen van de Stichting Mooi Binnenveld (SMB) zich in beheer van haar eigendom, de 50 hectare Binnenveldse Hooilanden. Daarnaast heeft SMB de afgelopen jaren ook de circa 50 hectare natuurgebied de Groene Grens, eigendom van de Gemeente Veenendaal, beheerd.

De voor het beheer noodzakelijke contracten met aannemers e.d. alsook de inkomsten uit de voor het beheer van toepassing zijnde provinciale SNL-subsidies zijn ondergebracht bij de Stichting. Naast de uitvoering van de reguliere aan de subsidie verbonden beheersmaatregelen is een andere voorwaarde voor de subsidie voor het beheer de monitoring van de ontwikkeling van de natuur in het gebied.

De belangrijkste activiteiten van de SMB zijn navolgend kort beschreven. Voor de uitvoering van diverse werkzaamheden en inschakeling van expertise maakt zij dankbaar gebruik van vrijwilligers, veelal leden van de vereniging. De organisatie is qua bemensing van het bestuur op orde en er zijn in dat opzicht geen bijzondere acties voorzien. Het Stichtingsbestuur komt circa 10x /jaar bijeen in een bestuursvergadering waarin activiteiten van de Stichting alsook Vereniging in samenhang worden besproken.

2. Gebiedsproces

Voor het gehele Binnenveld is – op initiatief van de regionale overheden – in 2022 een gebiedsaanpak gestart (<https://gebiedsaanpakhetbinnenveld.nl/>).

Vanuit Mooi Binnenveld is hiervoor een werkgroep geformeerd (Femke Jochems, Rob Janmaat, Willem Hendriks en Elizabeth Hartgers), die dit proces volgt en bijeenkomsten bijwoont. Als gebiedseigenaar doen wij dit vanuit de Stichting. Sinds eind 2022 maken wij deel uit van de zogenaamde Binnenveldtafel (ambtelijk én bestuurlijk) waarin de betrokken overheden (gemeenten, provincies en waterschap) alsook een afvaardiging van agrarische organisaties en natuurorganisaties zitting hebben. Wij vertegenwoordigen via de klankbordgroep Natuur en Milieu een aantal natuur- en milieuorganisaties die in de regio actief zijn (Mooi Wageningen, Natuur en Milieufederatie Gelderland, Stichting Milieuwerkgroepen Ede, Nieuwe NU, Duurzaam Wageningen, Stichting WMR Rhenen, Wageningse Milieu Overleg en Natuur en Milieufederatie Utrecht).

In dit traject komen we in de eerste plaats op voor behoud en versterking van ons eigen natuurgebied, maar maken we ons ook hart voor aanleg en versterking van groenblauwe verbindingzones, behoud van het open landschap, etc. We zijn hierbij gericht op samenwerking met andere gebiedspartijen (waaronder SBB en de agrarische organisaties).

Fase 1 en 2 van het gebiedsproces, gefaciliteerd door Bureau Wing, is in de zomer van 2023 om een aantal redenen tot stilstand gekomen. Waaronder het opschorten van de gesprekken door de Gebiedscoöperatie Het Binnenveld, zie o.a.

<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2023/06/20/boeren-binnenveld-stappen-uit-gebiedsproces>.

Eind 2023 hebben de bestuurders van de betrokken overheden (provincies Gelderland, Overijssel, de gemeenten (Ede, Veenendaal, Rhenen en Wageningen) en het waterschap, tezamen met de bestuurders van de Gebiedscoöperatie, Staatsbosbeheer en Mooi Binnenveld afgesproken om een doorstart te willen maken. Dit moet in 2024 zijn beslag krijgen. Door de diverse partijen wordt inmiddels gewerkt aan een dergelijke doorstart in de vorm van “huiswerk”, waarbij met name de kaders en uitgangspunten meer concreet moeten worden.

De betrokkenheid bij het gebiedsproces vraagt veel tijd, maar we vinden het belangrijk om ons geluid te laten horen en om actief mee te denken en te lobbyen. Dit is om meerderlei redenen van groot belang. Immers de natuur in het Binnenveld is bijzonder kwetsbaar en vraagt om aandacht, zoals o.a. blijkt uit het advies van de Ecologische Autoriteit, zie

<https://www.ecologischeautoriteit.nl/actueel/nieuws/lage-beschikbaarheid-kwelwater-aanvullende-maatreg>

Maar ook om alert te blijven op allerlei andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de alsmaar oprukkende bebouwing en toekomstplannen rondom de zogenaamde Kennisas. Zie bv.:

<https://youtu.be/LWqFYf8CPq0>.

We onderhouden in dit kader de nodige contacten met overheden en andere partijen (zoals bv. Food Valley) en geven inspraak op gepubliceerde documenten (zoals omgevingsvisie Rhenen, Programma Landelijk Gebied Utrecht).

Foto 3 Kaartje uit Food Valley <https://regiofoodvalley.notubiz.nl/document/13245619/1>

3. Wetenschappelijke Advies Commissie

De Cie heeft ons advies gegeven over het gebruik van een studenten onderzoek over “De effecten van stikstof op de natuur in de Binnenveldse Hooilanden”. Er wordt een mooi stikstofmodel gepresenteerd. Maar voorsnog is echter voorzichtigheid geboden om op basis van dit verkennende onderzoek conclusies te trekken voor het beleid en beheer. In het advies worden concrete punten genoemd waarmee bij een eventueel vervolg rekening kan worden gehouden.

The effects of nitrogen on nature in the Binnenveldse Hooilanden. 2022. Meike van den Boom et al. 2022. WUR. ACT project 2.986.

4. Beheer Binnenveldse Hooilanden

Op 23 december 2019 is de akte met de overdracht van grond van de Provincie aan Mooi Binnenveld gepasseerd. Daarmee werd de Stichting Mooi Binnenveld eigenaar van bijna 48,77 hectare natuurgrond in de Binnenveldse Hooilanden. In 2021 zijn nog enkele kadastrale aanpassingen gedaan. Deze zijn in 2023 formeel geregistreerd bij het kadaster. De certificaathouders (313) hebben de aankoop van 48,77 ha Binnenveldse Hooilanden mogelijk gemaakt. In 2023 zijn de laatste certificaten afbetaald.

Als Mooi Binnenveld blijven we streven naar uitbreiding van het gebied en vergroting van de natuurwaarden in het gehele Binnenveld. Naast uitbreiding in hectares denken we daarbij ook aan bufferzones en groene/blauwe verbindingzones. Het in 2021 opgestarte gebiedsproces voor het gehele Binnenveld biedt wellicht hiervoor mogelijkheden.

Foto 4 Inventarisatie flora Mooi Binnenveld

De uitvoering van het beheer kost geld. Het overgrote deel hiervan wordt verkregen via de zogenaamde provinciale SNL-subsidie. Deze subsidieaanvraag is voorbereid en via de Bosgroep Midden Nederland ingediend. De aanvraag is in twee gedeelten (44,45 hectare en 4,375 hectare) gehonoreerd. Voor dit vierde jaar was net als in het eerste jaar de subsidie (ruim) afdoende om de kosten te dekken, maar we weten nog niet hoe de kosten zich in de toekomst gaan ontwikkelen als we meer kosten gaan krijgen bijvoorbeeld door bv. extra onderhoud (denk aan het vlonderpad), grotere hoeveelheden maaisel, etc. Het is daarom goed om een financiële buffer te hebben. De SNL-subsidie wordt voor een periode van 6 jaar verstrekt, met een jaarlijkse uitbetaling. Na 6 jaar bekijkt de provincie of het beheer waarvoor subsidie wordt verstrekt ertoe leidt dat de gestelde natuurdoelen (op termijn) ook behaald kunnen worden en of de subsidie onder dezelfde voorwaarden wordt gecontinueerd.

Sinds de formele overdracht op 25 september 2021 is Mooi Binnenveld officieel verantwoordelijk voor de werkzaamheden in ons deel van de Binnenlandse Hooilanden. In de praktijk is het beheer door SMB al in januari 2020 begonnen. De hoofdwatgangen in het gebied, zoals de Veenkampensloot en de Kromme Eem, zijn in eigendom van het Waterschap Vallei en Veluwe en het beheer daarvan wordt dan ook door deze organisatie gedaan. Het veenstroompje valt wel onder het eigendom en beheer van Mooi Binnenveld.

Het maaien en afvoeren van het maaisel is de meest in het oog springende beheeractiviteit. Voor het maaien zijn verschillende gebieden te onderscheiden. De kades, de oeverwal van de Kromme Eem en het gebied tussen de Kromme Eem en Valleikanaal zijn relatief droge gebieden en die laten we in opdracht maaien door de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Dit is onderdeel van hun verdienmodel. Het maaisel van deze terreindelen wordt gebruikt als hooi voor het vee, of voor bokashi (anaerobe compostering), afhankelijk van de kwaliteit en samenstelling van het maaisel.

In 2023 zijn de kades, met een totale lengte van circa 2 kilometer, de oeverwallen van de Kromme Eem en het kruidenrijk grasland tussen Kromme Eem en Valleikanaal, twee keer gemaaid. De eerste

keer eind juni en de tweede keer in september. In totaal zijn van deze drogere terreindelen 31 grote balen geperst als veevoer en is 42 ton maaisel afgevoerd voor compost.

De geplagde (natte) kwetsbare terreindelen zijn gemaaid door een gespecialiseerd bedrijf, De Vries uit Cornjum, met de zogenaamde wetlandtrack. Deze wetlandtracks op rupsbanden zijn speciaal gebouwd voor natte terreinen om bodemschade te voorkomen. Het belang van het maaien en vooral ook het afvoeren van het maaisel, is dat er zo voedingsstoffen uit het systeem worden verwijderd. Het doel is immers om in het gebied voedselarme (schrale) omstandigheden te creëren en te behouden, die gunstig zijn voor soortenrijke natte hooilanden met zeldzame plantensoorten. Het maaien in augustus/september is dan het meest gunstig, omdat dan de meeste biomassa wordt afgevoerd en het broedseizoen is afgelopen. Daarnaast is dit moment gunstig omdat dan het merendeel van de plantensoorten al wel zaden hebben gevormd die weer voor het volgende groeiseizoen van belang zijn. Bij eerder maaien kunnen bepaalde kruiden en bloemen zich niet verder uitzaaien, omdat de zaden nog niet rijp zijn en dan gelijk afgevoerd worden met het maaisel.

In 2023 is op deze wijze begin oktober 38 hectare trilveen en nat schraalland gemaaid. Verspreid door het gebied is op een aantal plekken vegetatie gespaard (niet gemaaid): zogenaamde faunastroken. Dit wordt gedaan om enerzijds schuilgelegenheid voor diverse faunasoorten te behouden en anderzijds om laatbloeiende plantensoorten de kans te bieden om zaad te zetten. In totaal is op deze manier ruim 2 hectare (ca 5%) aan vegetatie blijven staan, verdeeld over 16 verschillende stroken. In het beheerdersoverleg worden overigens ook steeds afspraken gemaakt over tijdstip, frequentie en hoeveelheid maaien. Van de terreindelen die met de wetlandtrack zijn gemaaid, is circa 370 ton maaisel afgevoerd, waarvan bokashi is gemaakt (zie Financieel verslag).

De Coöperatie Binnenveldse Hooilanden heeft het wandelpad langs de Veensteeg en rond de Snip enkele keren in het groeiseizoen gemaaid om het goed begaanbaar te houden voor recreanten.

Ook in 2023 zijn op een aantal dagen met vrijwilligers jonge boompjes, met name wilg, populier en els uit het gebied verwijderd (zie ook tabel vrijwilligersactiviteiten VMB). Dit is een belangrijke maatregel om de soortenrijke hooilanden zich zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen. Dit wordt inmiddels al sinds 2020 ieder jaar gedaan en heeft zichtbaar positief resultaat op de ontwikkeling van de vegetatie.

Bij het beheer van het gebied hoort ook om het zo goed als mogelijk behe(e)r(s)en van de waterhuishouding. Hier liggen wel wat punten van zorg, omdat het klimaat steeds grilliger wordt, met meer periodes van heftige regenval en intensievere periodes van droogte. In mei en juni van afgelopen jaar was het gedurende korte tijd zeer droog in het gebied, waardoor veel oppervlaktewater verdampte en de grondwaterstand daalde. Voor ons extra van belang om de regelmogelijkheden die we hebben (via de in het gebied aanwezige stuwen) goed in de vingers te krijgen, gegevens van grondwaterstanden te monitoren en de ontwikkeling van de vegetatie te volgen.

Een ander punt van het beheer heeft te maken met de fauna. Over de loop der tijd willen we een beter beeld zien te krijgen over bijvoorbeeld predatie (vos, marterachtigen, verwilderde katten) en vermesting in het gebied (ganzen). Dit zijn punten die in het beheerdersoverleg met alle beheerders ook worden besproken.

Foto 5 Faunastroom (niet gemaaide vegetatie) in de Binnenveldse Hooilanden (Thomas Kroon).

Een ander punt van aandacht zijn de hoogspanningslijnen. Er worden regelmatig gewonde/gedode vogels (o.a. knobbelzwanen) gevonden in het Binnenveld, nabij de Veensteeg, die tegen de hoogspanningsleidingen zijn gevlogen. De Dierenambulance, de Vogelwerkgroep Wageningen en de Vereniging Mooi Wageningen hebben al in september 2020 contact gehad met TenneT, beheerder hoogspanningskabels in het Binnenveld. De Vogelwerkgroep Wageningen, Mooi Binnenveld, Wetlandwacht en anderen verzamelen data over aantallen gewonde en dode vogels. In 2023 heeft TenneT met drones markeringen aangebracht op de zogenaamde bliksemraden. Dit is bedoeld om de kans op draadslachtoffers te verkleinen. Het geheel wordt door TenneT gemonitord, aangezien het een landelijk experiment is. Daarnaast wordt door beheerders indien nodig dierenambulance Nederrijn gebeld om vogels uit het gebied te verwijderen die mogelijk overleden zijn aan het vogelgriepvirus.

De meidoornhaag langs het pad aan de Veensteeg ontwikkelt zich gestaag en wordt als knip en scheerheg onderhouden. In overleg met een deskundig heggenvlechter is ervoor gekozen om de heg niet als vlechthege te gaan onderhouden. Het behouden van het uitzicht op het gebied vanaf de Veensteeg en wandelpad zijn hierbij een belangrijke factor.

Bij een goed beheer van een dergelijk relatief klein en kwetsbaar natuurgebied hoort ook het bewaren van de rust en het (enigszins) beperken van de recreatiedruk. Om die reden wordt in het broedseizoen het vlonderpad afgesloten en zullen we zeker gedurende die periode ook terughoudend zijn met monitoring- en onderzoeksactiviteiten.

5. Beheer Groene Grens

Mooi Binnenveld beheert sinds april 2018 natuurgebied de Groene Grens, in opdracht van Gemeente Veenendaal. 2023 was het 6e jaar dat wij het beheer van dit gebied mochten verzorgen. De Groene Grens bestaat uit twee deelgebieden. Een zuidelijk deelgebied, dat gerealiseerd is in 2012/2013 en een noordelijk deelgebied, dat in 2014/2015 aangelegd is. In 2023 is daar met Fase 3 nog ruim 6

Mooi Binnenveld

hectare aan natuurgebied toegevoegd, dat beide gebieden min of meer verbindt. In de Groene Grens werkt Mooi Binnenveld samen met de Gemeente Veenendaal, Gemeente Ede en Waterschap Vallei en Veluwe.

Belangrijk onderdeel van het beheer van de Groene Grens is het maaien en afvoeren van de kruidenrijke graslanden en natte schraallanden om zodoende een hoge soortenrijkdom te realiseren. De kruidenrijke hooilanden, die zich in de Groene Grens op niet afgegraven gronden bevinden, worden twee keer per jaar gemaaid. Het nat schraalland en (kalk)moeras, op de afgegraven gronden, wordt één keer per jaar gemaaid. Daarnaast dienen in het gebied poelen, houtsingels, knotwilgen, bomenlanen, natuurakkers en watergangen onderhouden te worden.

De natste terreindelen in de Groene Grens, bestaande uit nat schraalland en kalkmoeras, zijn begin oktober gemaaid door De Vries met wetlandtracks. De drogere terreindelen zijn gemaaid met regulier materieel (trekker met cyclomaaiër) door firma Lagerweij uit Renswoude.

In de Groene Grens werkt Mooi Binnenveld onder andere samen met Jan van Ruiswijk, tevens één van de leden van de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden, die zijn boerenbedrijf heeft nabij de Groene Grens. Van Ruiswijk maait en hooit kruidenrijk grasland in de Groene Grens. Het hooi wordt op dit bedrijf, dat direct grenst aan fase 3 van de Groene Grens, onder andere gevoerd aan jongvee. Ook een deel van de opbrengst van de natuurakkers in de Groene Grens, zoals het stro, wordt gebruikt door dit boerenbedrijf. Dit zijn rogge akkers, die ook een grote rijkdom aan akkerkruiden herbergen, waaronder korenbloem, bolderik en akkergentroost.

Sinds eind 2020 werkt Mooi Binnenveld in de Groene Grens ook samen met Natuurzorg Veluwe-Vallei. Deze organisatie biedt werkplekken in de natuur aan mensen met een indicatie voor dagbesteding of activerend werk. Natuurzorg voert in de Groene Grens kleinschalig onderhoud uit in het gebied met handgereedschap. In 2023 hebben zij onder andere wilgen geknot, houtopslag verwijderd en houtsingels gedund.

Foto 6 Informatiemarkt Groene Grens bij oplevering fases 3 op 23 september 2023 (Foto Willem Heemskerk)

Ons contract met de gemeente Veenendaal voor het beheer van de Groene Grens is thans nog gerelateerd aan het “project De Groene Grens” en zal medio 2024 binnen de gemeente worden overgedragen naar de afdeling Beheer en Onderhoud. Eind 2023 zijn gesprekken met de gemeente Veenendaal opgestart om te komen tot een overgang, zowel organisatorisch als contractueel.

6. Monitoring Binnenveldse Hooilanden

In 2020 is een monitoringplan opgesteld voor de monitoring van de natuurontwikkeling van de terreinen van Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Er is een aanpak voor monitoring van de volgende soortgroepen: Flora en vegetatie, mossen, broedvogels, dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Fons Koomen (Mooi Binnenveld) werkt met coördinatoren per soortgroep of monitoringsonderdeel. De resultaten en de gedetailleerde verslagen van 2023 zijn op de website terug te vinden.

Plaats en activiteit	Deelnemers
BH: WB-Oost; monitoring broedende weidevogels	11
BH: Permanente proefvlakken Vaatplanten	6
BH (MB deel): SNL-soortkartering Flora	7
BH: Libellen monitoring NEM-telroute	4
BH: Dagvlinders monitoring NEM-telroute	2
BH: Kwaliteitsmonitoring oppervlakte water	meerdere
BH: Kwartelringen	1
Kromme Eem: Amfibieën monitoring	1

De volgende monitoring rapporten zijn uitgebracht:

- Libellen Binnenveldse Hooilanden 2023
- Dagvlinders Binnenveldse Hooilanden 2023
- SNL-soortkartering Flora Planten Binnenveldse Hooilanden (MB-deel)
- Broedvogels Binnenveldse Hooilanden 2023
- Kwartelringen rapport 2023
- Amfibieën 2023
- Nachtvinders Groene Grens 2023

Zie [Mooi Binnenveld website publicaties](#)